

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

04 פברואר 2026

ע"א 8326-05-25

לפני: השופט הבכיר יעקב שפסר

המעוררים:

1. אביבה בשן

2. חן בשן

ע"י ב"כ ע"ד עמית הוחביץ וע"ד שילה בינסארד

נגד

המשיבים:

1. נוגה אגמון

2. סיגל קורדובה

3. שרגא שובל

ע"י ב"כ ע"ד אריאל דובינסקי וע"ד חנין אבו ג'אנם

פסק דין

ערעור על פסק דין של בית משפט השלום בפתח תקווה מיום 27.2.25 בת"א 32966-01-22, במסגרתו נדחתה תביעה שהגישו המערערים כנגד המשיבים בטענה להפרת זכויות יוצרים במסגרת מאמר אקדמי שפרסמו המשיבים.

הרקע העובדתי

1. המערערים הם ד"ר אביבה בשן, חוקרת ומרצה בכירה בפקולטה להנדסה תעשייה וניהול במכללה האקדמית להנדסה "אפקה", בתחום ניהול התפעול והאיכות הגלובליים בחברות רב לאומיות (להלן: "המערערת"), ובעלה מר חן בשן, בעל הוצאה לאור "לוגיק מערכות יעוץ והדרכה", שבין היתר, הוציא לאור את הספר שחיברה המערערת בשנת 2014.

2. המשיבים הם נוגה אגמון - דוקטורנטית במחלקה להנדסת תעשייה וניהול באוניברסיטת אריאל (להלן: "המשיבה 1"), בהנחייתם של המשיבים 2 ו-3 מהמחלקה להנדסה תעשייה וניהול באוניברסיטת אריאל (להלן: "המשיבה 2" ו"המשיב 3").

3. בחודש ינואר 2021 הגישה המשיבה 1 הצעת מחקר לדוקטורט. בהמשך ביצעה מחקר פיילוט שכלל ראיונות עם 7 מומחים, וביום 20.6.21 הציגה אותו בפני ועדת בוחנים.

4. ביום 13.9.21 פרסמו המשיבים מאמר על יסוד המחקר האמור, שכתרתו: **A Global Quality Management System Model (G-QMS) in system of system (SOS)-Aspects of Definition, Structure and Model**. המאמר פורסם תחילה בفلטפורמה לפרסום מאמרים ובהמשך הוגש לפרסום בכתב העת SYSTEMS (להלן: "מאמר המשיבים").

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

04 פברואר 2026

ע"א 8326-05-25

5. לטענת המערערים, נושא מאמר המשיבים זהה לנושא עבודות המחקר של המערערת, ובכלל זה לשני מאמרים שלה, שכונן בכתב התביעה "מאמרים 8 ו-9", שהיו בשלב העריכה וטרם פורסמו, אך הועברו למשיבה 2 לפני פרסום מאמרים של המשיבים. עוד נטען כי מאמר המשיבים מנסה ממצאי מחקר שנאספו על ידי המערערת לאורך שנים, תוך ניסיון להסוות את ההעתקה באמצעות שינויים במונחים ובמושגים.
6. בנסיבות אלה, הגישו המערערים תביעה כנגד המשיבים שעילתה טענה להפרת זכויות יוצרים, במסגרתה עתרו לפיצוי כספי ללא הוכחת נזק על סך של 300,000 ₪ וכן צווי מניעה וצווי עשה להפסקת ההפרה הנטענת ולהסרתה (להלן: "התובענה").
7. עם הגשת התביעה, הגישו המערערים גם בקשה לצו מניעה למניעת שימוש במאמר ולהסרת פרסומיו. ביום 28.6.22 נדחתה הבקשה, תוך שבית משפט קמא קבע כי המערערים כשלו מלהצביע על ראיות לכאורה לקיום עילת התביעה.
8. במסגרת ההליך בבית משפט קמא הציגו המערערים, כתמיכה לטענותיהם, ארבע חוות דעת של המומחים הבאים: ד"ר מיכאל וקנין, מומחה בתחומי ניהול איכות ומערכות מידע; ד"ר דניאל בברוב, מומחה בתחום האיכות והאמינות; גב' אהובה וקסנר, מתרגמת ועורכת לשונית של ספרות אקדמית, וד"ר נועה טל אלון, מומחית בתחום המחקר האיכותני. שלוש חוות הדעת הראשונות הן חוות דעת ארוכות, הנפרשות על פני עמודים ונספחים רבים. לשלושתן צורפו כנספחים ניתוחיים השוואתיים שביצעה המערערת, וכל אחד מהמומחים התייחס להשוואות, בין השאר, באמצעות טבלאות.
9. בפסק דין מיום 27.2.25 נדחתה התובענה, והוא נושא הערעור שלפני.
10. ביום 12.1.26 התקיים דיון בערעור במעמד הצדדים. במסגרת הדיון נעשה על ידי ניסיון להביא את הצדדים לכדי הסכמה, ללא הצלחה. לפיכך, אין מנוס מליתן פסק דין לגופם של דברים.

עיקרי קביעות בית משפט קמא

11. בית משפט קמא קבע כי מאחר שעסקין במאמרים אקדמיים בנושא מקצועי, שאינם בגדר ידיעה שיפוטית, הוכחת נקודות דמיון בין מקורות המערערת לבין מאמר המשיבים צריכה להיעשות באמצעות חוות דעת מומחים.
12. לאחר שערך הבחנה בין רעיון שאינם מוגן בזכויות יוצרים לבין דרך הביטוי שלו הזוכה להגנה בהתאם להוראות סעיף 5(א)(1) לחוק זכות יוצרים, תשס"ח-2007 (להלן: "חוק זכויות יוצרים") והפסיקה הרלוונטית, קבע בית משפט קמא כי ביישומה של הפסיקה על הראיות והטענות שהובאו לפניו, חרף קיומן של ארבע חוות דעת מומחים אשר לא נחקרו בחקירה

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

04 פברואר 2026

ע"א 8326-05-25

- נגדית, לא הובאה לפניו כל טענה וראיה בדבר דימיון בין מחקרי המערערת לבין מאמר המשיבים בעניין החורג מגדרו של רעיון גרידא, שאינו מוגן.
13. בהקשר זה ציין בית משפט קמא כי לא בוצע על ידי המערערים ניתוח פרטני של דוגמאות קונקרטיות, אלא הפניות כלליות לעמודים רבים בחוות הדעת. נקבע כי אין די בהפניה גורפת לממצאי מומחים, אלא יש להבהיר גם את דרך הילוכה של חוות הדעת, ובענייננו, נדרש היה להסביר בנקודות או בדוגמאות עיקריות מתוך חוות הדעת, כיצד הניתוח שנערך תומך במסקנות חוות הדעת. אמנם אין לצפות מהמערערים שישלבו בסיכומים את כל הדוגמאות מחוות הדעת המלמדות על הלימה שיטתית בין מאמרי המערערת לבין מאמר המשיבים. עם זאת, ניתן וצריך לצפות שיובאו וינתחו בסיכומים דוגמאות קונקרטיות המלמדות על רכיב מוגן כלשהו במחקרי המערערת, אשר המשיבים העתיקו למחקרים שלהם והציגו אותו כתוצר שאליו הגיעו באופן עצמאי.
14. בית משפט קמא קבע כי בחיפוש אחר נקודות דימיון לא נדרשת זהות של "מילה במילה", בפרט כאשר הטענה היא להעתקה מסוות. אולם, תנאי ראשון הוא שהמערערים יצביעו על דרך ביטוי של רעיון במחקר המערערת אשר עשוי להיות מוגן בזכויות יוצרים, שמצא את ביטוי במאמר המשיבים.
15. בהמשך, ניתח בית המשפט קמא מספר דוגמאות בודדות שהציגו המערערים בסיכומיהם להפרה לכאורה וקבע כי אלו דוגמאות לרעיונות, שאינם מוגנים בזכויות יוצרים.
16. כך נקבע, כי אימוץ "הגישה התהליכית", הינו אימוץ רעיון גרידא. דומה הדבר למחבר של מאמר משפטי שציע לאמץ את הגישה הכלכלית בניתוח דיני זכויות יוצרים. מדובר ברעיון כללי, שהראשון שהציע אותו העלה רעיון חדשני, אולם ומכאן ועד למתן זכויות יוצרים ברעיון, רחוקה הדרך. מהגם שהסטנדרטים הבינלאומיים מבוססים כיום על הגישה התהליכית.
17. הרכיב השני אליו התייחסו המערערים "התפתחות והרחבת הגישה הקלאסית בתקני ISO", גם הוא בגדר רעיון בלבד ולא דרך ביטוי של רעיון. הרכיב לא כולל פירוט מהי ההתפתחות וההרחבה המוצעת, אלא רק שיש לבצע התפתחות והרחבה. מעבר לכך, נעשתה במאמר בעניין זה הפניה מפורשת למאמר של המערערת ביחד עם פרופ' נטע ולספרה של המערערת משנת 2014. כמו כן, הצורך בהרחבת הגישה התהליכית הובא עוד בהצעת המחקר של המשיבה 1, מחודש ינואר 2021, כלומר כחצי שנה לפני שהמערערת העבירה למשיבה 2 את מאמרים 8-9 בהם הופיע רעיון זה.
18. דוגמאות נוספות שהובאו בסיכומי המערערים מתוך חוות הדעת של המומחה בוברוב, גם הן דוגמאות לרעיונות מובהקים ולא ניתנה כל דוגמא לדרך ביטוי של רעיון.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

04 פברואר 2026

ע"א 8326-05-25

19. עוד נקבע כי הטענה שלפיה ההרחבה הנדרשת לניהול איכות של ארגונים גלובליים ולתקני
ה- ISO צריכה להיעשות באמצעות "הגישה המערכתית" או "מחשבה מערכתית", היא אמנם
פיתוח של הרעיון אבל היא אינה קונקרטית דיה בכדי להתגבש לדרך ביטוי המוגנת בזכויות
יוצרים. היא לא כוללת פירוט המסביר כיצד לבצע את אימוץ הגישה המערכתית ויישומה.
טענה זו גם מצויה כבר בהצעת המחקר של המשיבה 1 מחודש ינואר 2021 (לפני נגישות
המשיבה 2 למאמרים 8 ו-9 בהם הופיע הרעיון). כמו כן, המשיבים הפנו למקורות שונים,
ובהם מאמר של התובעת ביחד עם המשיבה 2 משנת 2021.
20. אשר לטענת המערערים כי לא יעלה על הדעת שבפרק זמן של חודשיים יגיעו כתבי המאמר
לממצאים ולמסקנות מחקריות, קבע בית המשפט כי טענה זו, לו הוכחה, יכולה להיות
רלוונטית אילו היו נמצאות מספר נקודות דימיון ביחס לרכיבים מוגנים, והיה צריך להכריע
האם מקורן במחקר עצמאי או בהעתקה. אולם, לא הוכח אף ממצא או מסקנה מוגנים של
המערערת, המצי במאמר המשיבים ולכן אין משמעות לשאלה האם ממצאי מאמר המשיבים
ניתנים היו להגעה באמצעות המחקר שנערך על ידם, אם לא.
21. טענת המערערים כי במסגרת תמלול שיחה בין המערערת לבין המשיבה 2 מיום 29.11.21
(ת/31), הודתה המשיבה 2 בדבר העתקה, נדחתה על ידי בית משפט קמא.
22. עוד נקבע כי העובדה שהמשיבה 2 העבירה את מאמר המשיבים לאותה עורכת טכנית אף
היא אינה מלמדת על העתקה.
23. טרם סיום פסק הדין, התייחס בית משפט קמא לכך שהמערערים הציגו עמודים מספרם
להוכחת נקודות דימיון בין הספר למאמר המשיבים, תוך הצגת מצג כי מדובר בספר
ממהדורת 2014 בעוד שהתברר כי אותם עמודים לא מופיעים בספר במהדורה זו, אלא
במהדורה משנת 2017, שלא הוכח שיצאה לאור. בית המשפט קבע כי התנהלות זו מעוררת
קושי רב, אולם לנכח מסקנתו כי לא הוכח דימיון ברכיב שיש לגביו זכויות יוצרים, הוא לא
נדרש לעניין זה.
24. בית משפט קמא אף ציין כי ביצע ניסיונות רבים להביא את הצדדים להסכמות, הן
פרוצדורליות (כגון: העברה לבדק ניטראלי או מינוי מומחה מטעם בית משפט), הן מהותיות,
אולם הדבר לא עלה בידו. הצעות ברוח זו, הוצעו בין היתר גם על ידי ונדחו.

תמצית טענות המערערים

25. המערערים טוענים כי שגה בית משפט קמא בכך, שלמרות שכבר בדיון הראשון הבחין כי
מדובר בתיק סבוך המצריך מינוי מומחים חיצוניים, הוא לא מינה מומחה ניטרלי מטעם בית
המשפט. בית המשפט הזהיר כי יתכן וימנה מומחה מטעמו, ללא הסכמת הצדדים, ולמרות

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

04 פברואר 2026

ע"א 8326-05-25

- 1 שהמערערים ביקשו שכך יעשה, הוא בחר שלא לעשות כן. בכך נמנע מבית המשפט שימוש
2 בחוות דעת מקצועית, שהייתה מאפשרת לו להבין את מורכבות הפחות הזכויות במקרה דנן.
3 26. המערערים הציגו ארבע חוות דעת ואילו המשיבים לא הציגו חוות דעת נגדית מטעמם, סירבו
4 למיני מומחה ניטרלי וויתרו אף על העדת המומחים. בית המשפט קמא שגה בכך שלא ייחס
5 חשיבות להתנהלות זאת של המשיבים.
- 6 27. בית משפט קמא שגה כשהתעלם מכך שמדובר בתיק חמור ויוצא דופן של הפרת זכויות
7 יוצרים שבוצעה בעורמה ובתחכום. הוא כשל בבחינת התחכום שהפגינו המשיבים אל מול
8 העובדות והתקדמות הטכנולוגיה, ובכך נמנע מלבצע את השילוב הנדרש בין החוק הקיים
9 למציאות המשתנה.
- 10 28. המשיבים עשו שימוש שלא כדין כאשר ניסו לעצמם את שלמות התשתית המחקרית של
11 המערערת, תשתית שנבנתה לאורך כ-15 שנות מחקר רציף, וזכתה להכרה בינלאומית
12 בחידושיה. בית משפט קמא שגה בכך שהתעלם כליל מהעובדה שהמשיבים לא סיפקו ולו
13 ראשית ראיה לטענותיהם על הדרך בה הגיעו למסקנות זהות.
- 14 29. בית המשפט קמא שגה עת קבע כי לא הובאו לפניו טענות או ראיות בדבר דימיון מחקר
15 המערערת ומאמר המשיבים, בענין החורג מגדרו של רעיון גרידא. יצירת המערערת מהוות
16 "יצירת ספרותיות" מקוריות, ומחקרה היו פורצי דרך. בשונה מספחת רגילה, ספחת
17 מחקרית מתבססת על תהליכי מחקר מוגדרים, נתונים וממצאים מתוקפים, אשר נחקרים
18 ונאספים לאורך שנים רבות. לא רק התוצר הסופי מהווה "יצירה ספרותית" אלא כלל החומר
19 שנאסף, הנחקר והנכתב.
- 20 30. המערערים לא טענו כי יש להם זכות יוצרים "ברעיון" ו/או "בתהליך ושיטת ביצוע" או ב"מושג
21 מתמטי" וכיוצ"ב, אלא טענו כי המשיבים לקחו את תוצרי מחקרם, את הנתונים, הממצאים
22 והמסקנות שנאספו בעמל רב, ואשר בחלקם טרם פורסמו, עשו בהם שימוש והוציאו את
23 המאמר המפר בהליך מזו, באופן שגרם למאמר המערערים להיות לכל הפחות לא רלוונטי.
- 24 31. המומחים מטעם המערערים קבעו כי קיימת הלימה גבוהה בתוכן, ניסוחים ודגשים רעיוניים
25 ונתנו אינספור דוגמאות. הם קבעו שיש שימוש במונחים "יחודיים" שנראים כשאלים ממאמרה
26 של המערערת ולעיתים אף באותו סדר רעיוני. מפאת מגבלת העמודים, לא ניתן היה
27 להתייחס בסיכומים לכל הדוגמאות ולכן נבחרו מספר דוגמאות שהועלו בטבלה מסודרת.
28 בית המשפט קמא שגה בכך שהתעלם מחוות הדעת והתייחס רק לדוגמאות שהובאו על ידי
29 המערערים.
- 30 32. לא מדובר בהעתקה קלאסית של מלל, אלא בניסוח סיסטמטי של שלמות יצירה מחקרית,
31 תוך המרת השפה מעברית לאנגלית. למרות שינוי השפה, הביטויים באנגלית משמרים את

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

04 פברואר 2026

ע"א 8326-05-25

- 1 התחבר, ההיגיון והבחירה המילולית המקורית של המערערת. בגלל שמדובר בהעתקה של
2 ממצאים ומסקנות מחקריים והתבססות עליהם ושכתובם לאנגלית, הגישו המערערים את
3 חוות הדעת של המומחית הלשונית של אהובה גסנר, אשר ביצעה השוואה מדוקדקת, ממנה
4 התעלם בית משפט קמא.
- 5 33. בית משפט קמא שגה בכך שקבע כי "הגישה התהליכית" הינה רעיון גרידא ולא דרך ביטוי.
6 דרך הביטוי מובאת לאורך כל מקורותיה של המערערת ונדונה ארוכות על ידי המומחים,
7 אשר השוו בין כלל המקורות. נושא מורכב זה המשלב בין שתי דיסציפלינות מחקריות – ניהול
8 איכות והנדסת מערכות, התפתח לאורך מקורותיה של המערערת עד להגעה לטכניקה
9 אופרטיבית-ישובית המוצגת במאמר 9.
- 10 34. עוד טוענים המערערים כי שגה בית משפט קמא בקבעו כי הטיעון בדבר הצורך בהרחבת
11 תקני ISO הובע בחודש ינואר 2021 בהצעת המחקר של המשיבה 1. הצעת המחקר של
12 המשיבה 1 הוגשה בחודש ינואר 2021, ואושרה על ידי ועדת הבוחנים רק בהחלטתה
13 בתאריך 5.7.21, בכפוף לדרישה לביצוע תיקונים מחקריים מהותיים. למרות זאת, המאמר
14 פורסם כבר בתאריך 13.09.2021, כך שבין מועד החלטת ועדת הבוחנים לבין פרסום
15 המאמר חלפו 68 ימים בלבד. מדובר בפרק זמן קצר שאינו מאפשר ביצוע מחקר עצמאי,
16 יסודי ומתוקף. יתרה מזאת, מתוקף תפקידה של המשיבה 2 כעורכת הטכנית של מאמרי
17 המערערת, היא הייתה חשופה למלוא נתוני המחקר.
- 18 35. בית משפט קמא שגה כאשר לא נתן משקל ראוי לכך שהטענה כי מאמר המשיבים נכתב
19 כבר בחודש מאי 2021, כחודשיים לפני שהועברו ההרשאות למשיבה 2, לא הוכחה בראיה
20 כלשהי. אי הצגת מסמך זה, כמו גם היעדר ראיות נוספות (כגון, דוא"ל, הקלטות, תעודות
21 משלוח), מערערים את הטענה בדבר המועד הנטען להשלמת כתיבת מאמר המשיבים, וכן
22 את הטענה שלפיה לא הועברו למשיבים מידע ונתונים מהמערערת.
- 23 36. המערערים טוענים עוד כי שגה בית המשפט קמא כאשר העדיף את טענות המשיבים בעל
24 פה בדבר "ראיון מוקלט" עם פרופ' נטע ז"ל, ראיון שמעולם לא הוצג. בנוסף, בית המשפט
25 התעלם משני מכתבים של פרופ' נטע ז"ל בהם טען כי המאמר המפר מתבסס על ממצאיו
26 ועל ממצאי המערערת.
- 27 37. ק. שגה בית משפט קמא כשלא ייחס משקל לשיחת הטלפון שהתקיימה בין המערערת לבין
28 המשיבה 2 ביום 26.9.21, מיד לאחר גילוי ההפרה. בשיחה הודתה המשיבה 2 בשימוש
29 שנעשה בממצאי המערערת ובכך שכל שנעשה הינו "מחקר גישוש".

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

04 פברואר 2026

ע"א 8326-05-25

- 1 38. בית המשפט קמא שגה אף כשהתעלם ממכתבו של נשיא מכללת אפקה, מר עמי מויאל,
2 בתאריך 2.11.21, שקבע כי ממקרא ראשוני יש לטענות המערערת ביסוס.
3 39. ולבסוף טוענים המערערים כי שגה בית המשפט כשמתח ביקורת דווקא על עדותה של
4 העורכת הלשונית מטעם המערערת, הגב' שושנה צוקר, בעוד שהקל ראש בסתירות שעלו
5 בעדויות המשיבים, ובפרט בעדותו של המשיב 3.
6
7

תמצית טענות המשיבים

- 8 40. המערערים סומכים את ידם על פסק דינו של בית המשפט קמא ועותרים לדחיית הערעור.
9 תמצית טיעוניהם היא כדלקמן:
10 41. בית המשפט קמא קבע כי המערערים כשלו להוכיח ולו נקודת דימיון אחת המוגנת בזכויות
11 יוצרים בין כתביהם לבין מאמר המשיבים. כל הדוגמאות שהציג המערערים התייחסו
12 לרעיונות גרידא שאינם מוגנים, ולא לדרך ביטוי מוגנת. הרעיונות שהוצגו הם רעיונות כלליים
13 שנכתבו בסקירה הספרותית של מאמר המשיבים, תוך הפנייה למקורות הספרותיים כמקובל
14 בפרסומים אקדמיים.
15 42. המערערים הסתפקו בהפניות כוללניות לעמודים רבים בחוות הדעת שהציגו, ללא פירוט
16 קונקרטי של נקודות דימיון כלשהם.
17 43. הטענות הנסיבתיות שהעלו המערערים, בינהן הזמן הדרוש לביצוע מחקר, נדחו על ידי בית
18 משפט קמא.
19 44. פסק הדין קבע באופן חד משמעי כי קיימת בעיית אמינות אצל המערערים. המערערים הציגו
20 ספר מזויף, מסמך מזויף, הגישו תצהיר שיקרי לבית המשפט והעידו עדות שקר ולא
21 התייחסו לכך בסיכומיהם. שתיקתם בעניין זה נמשכת גם בערעור זה.
22 45. המשיבים טוענים עוד כי אחד מהתנאים הנדרשים להוכחת הפרת זכויות יוצרים היא גישה
23 או נגישות ליצירות התובע, וברור לכל כי לא הייתה להם נגישות למאמרים 8 ו-9 כאשר כתבו
24 את מאמרם. המשיבים הציגו באופן ברור ועובדתי את המהלך הכרומולוגי של האירועים
25 הקשורים לתובענה, והוכיחו מעל לכל ספק כי מאמר המשיבים נכתב והוכן לפני שהמערערת
26 העבירה את טיוטות מאמרים 8 ו-9 למשיבה 2.
27 46. בית המשפט הבהיר כי החוק והפסיקה קובעים שעל מנת להוכיח העתקה אסורה בזכויות
28 יוצרים, יש להציג תשתית ראייתית להעתקה ואין די במתן חוות דעת של מומחים מבלי לפרט
29 אותן בפועל.
30 47. החלטת בית המשפט ליתן משקל נמוך לחוות הדעת מטעם המערערים לא נבעה מביטול
31 חשיבותן של חוות הדעת, אלא מכישלון יסודי של המערערים לעמוד בנטל הבסיסי הנדרש

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

04 פברואר 2026

ע"א 8326-05-25

- 1 מבעל דין המבקש להסתמך על חוות דעת כאלה. הכשלון מבע מהיעדר פירוט וניתוח
2 קונקרטי.
- 3 48. המערערים לא הצביעו על דבר המוכיח העתקה, לרבות תרשים שהועתק, מודל שהועתק או
4 דרך ביטוי ספציפית אחרת. מתן משמעות לחוות דעת פגומה שלא הוכיחה דמיון מהותי אינו
5 עולה בקנה אחד עם הפסיקה. לפיכך, נהג בית משפט קמא כדין כאשר דחה את ההסתמכות
6 על חוות הדעת.
- 7 49. בנוגע לטענת המערערים לפיה בית משפט קמא טעה בכך שלא מינה מומחה ניטרלי למחת
8 הסכמתם, טוענים המשיבים כי בית המשפט פעל בגבולות שיקול דעתו. החלטה על מינוי
9 מומחה מטעם בית המשפט נתונה לשיקול דעתו הבלעדי של השופט. אם העדים המומחים
10 מטעם המערערת, עדים שאינם ניטרליים ומוטים לצידה, כשלו בהצגת ולו שמץ של דימיון
11 מהותי המבסס העתקה, אין טעם בהבאת מומחה ניטרלי.
- 12 50. בניגוד לנטען, המשיבים התנגדו למינוי מומחה מטעם בית המשפט בשלב של הדיון בבקשת
13 המערערים למתן צו מניעה בלבד, וזאת על מנת שלא להאריך את זמן מתן ההחלטה בסעד
14 הזמני. עוד לפני תחילת ההליך המשפטי פנו המשיבים למערערים בבקשה להעביר את
15 הטענות שהועלו לבדיקת גורם ניטרלי חיצוני. בנוסף, ראשי המוסדות האקדמיים בזמנו של
16 המערערת והמשיבים הציעו למערערת למנות בודק ניטרלי חיצוני שיבדוק את טענותיה,
17 אך היא סירבה.
- 18 51. אין כל חובה לצרף חוות דעת מטעם המשיבים. הנטל להוכיח העתקה הוא על המערערים
19 ולא על המשיבים. הכחשה מספיקה. המשיבים הכחישו את ההעתקה והוכיחו שהיא לא
20 מקבלת ביטוי בכתובים, לא נתמכת על ידי חוות הדעת של המומחים מטעם המערערים ואף
21 לא תתכן תאורטית, בהתאם לציר זמן האיחודים שהוצג.
- 22 52. בניגוד לנטען, לא היה פחפ' נטע ז"ל שותף לתביעה, לא הגיש חוות דעת ואף לא תצהיר.
23 המשיבים ערכו מחקר אקדמי בו השתתף פחפ' נטע ז"ל, הן כמחאיין, הן כחבר בוועדת
24 הבוחנים ואישר בחתימת ידו את המחקר.
- 25 53. המשיבה 2 מעולם לא הודתה בהעתקה, אלא הציעה שיתוף פעולה לבדיקת הטענות. כך גם
26 קבע בית משפט קמא.
- 27 54. בית משפט קמא התייחס באופן מפורש בהחלטתו לדחיית צו המניעה, לבדיקה הראשונית
28 שעשתה מכללת אפקה ודחה את טענת המשיבים בעניין זה, בהביאם ציטוט חלקי של
29 הדברים.
- 30 55. המערערת אומנם מציגה עצמה כמומחית בעלת שם, אך נמצאו עובדות אחרות. מנחה
31 הדוקטורט של המערערת טען שהדוקטורט שלה הושג באמצעות איומים. עוד נטען כי בעוד

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

04 פברואר 2026

ע"א 8326-05-25

1 שהמשיב 3 פרסם מעל 100 מאמרים ומשיבה 2 פרסמה מעל 25 מאמרים, המערערת
2 פרסמה רק 4 מאמרים במאגר "Web of Science" מאז 2018, כאשר שניים מהם פורסמו
3 יחד עם משיבה 2.
4

דיון והכרעה

5
6 56. לאחר שעיינתי בהודעת הערעור, בפסק הדין ובתיק בית המשפט קמא, ולאחר שהשלימו
7 הצדדים את טענותיהם במסגרת הדיון שנערך לפני, מצאתי לקבל את הערעור ולהורות על
8 השבת התיק לבית משפט קמא להשלמת הדיון בו. להלן יובאו טעמי לכך.
9 57. ענייננו בתביעה שעילתה הפרת זכויות יוצרים של המערערים במסגרת מאמר אקדמי
10 שפרסמו המשיבים.
11 58. כפי שקבע בית משפט קמא, מאחר שעסקין במאמרים אקדמיים בנושא מקצועי, שאינו בגדר
12 ידיעה שיפוטית, הוכחת נקודות דימיון בין מקורות המערערת לבין מאמר המשיבים צריכה
13 להיעשות באמצעות חוות דעת מומחים.
14 59. על מנת להוכיח את טענתם, הציגו המערערים ארבע חוות דעת מומחים. המשיבים לא הגישו
15 חוות דעת נגדית מטעמם ואף בחרו שלא לחקור בחקירה נגדית את המומחים מטעם
16 המערערים.
17 60. כידוע, ויתור על חקירה נגדית של עד מומחה הצד היריב משמעו כי אין בעל הדין חולק
18 על תוכן חוות הדעת שהוגשה כראיה לבית המשפט (ראו ע"א 8147/13 גרנות ונצ'ורס
19 בע"מ נ' ארנון גיצלטר (נבו, 8.11.2015)).
20 61. לפיכך, משוויתרו המשיבים על חקירתם הנגדית של המומחים ואף בחרו שלא להציג חוות
21 דעת נגדית מטעמם, המשמעות היא כי הם אינם חולקים על תוכן חוות הדעת ומסכימים עם
22 מסקנותיהן.
23 62. מכאן, שעמדו בפני בית המשפט קמא ארבע חוות דעת מומחים, שתוכן אינו שנוי במחלוקת.
24 אמנם, בהתאם לפסיקה, בית המשפט אינו מחוייב לאמץ את חוות הדעת באופן אוטומטי,
25 מבלי לבחון אותן (ראו ע"א 8291/16 קופת חולים לאומית נ' פלוני (נבו, 17.10.2018),
26 כפי שאף נעשה בפסק הדין, אלא שמעיון בפסק הדין עולה, כי בית המשפט קמא הסתפק
27 בבחינת דוגמאות בודדות מתוך הדוגמאות הרבות שהובאו בחוות הדעת.
28 63. עיון בחוות דעת המומחים מעלה כי מדובר בחוות דעת מפורטות מאוד, שמציגות טבלאות
29 השוואה ודוגמאות קונקרטיות להלימה שזוהתה בין מאמר המשיבים למקורות ולפרסומים
30 של המערערת, לרבות שימוש במודלים, איורים ותרשימים מתוך מקורות המערערת, שעל
31 פניו, מבלי לקבוע מסמרות, עשויים להיות דרך ביטוי ולא רעיון גרידא.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

04 פברואר 2026

ע"א 8326-05-25

64. כר, המומחה ד"ר מיכאל וקנין, מומחה בתחומי ניהול איכות ומערכות מידע (נספח 5 לערעור, ת/9), הגיע, בין היתר, למסקנות הבאות:
- א. קיימת הלימה מובהקת בין ממצאי ומסקנותיו של מאמר המשיבים לבין תשתית הידע שנבנתה על ידי המערערת וכי ניכר שימוש רחב במאמר המשיבים ברעיונות, תכנים, נושאי מפתח, מודלים, מושגים, איורים ותרשימים מפיתוחים מחקרניים עתירי מאמץ וזמן, כמפורט בטבלה בסעיף 6.2 לחוות הדעת בה מובאות דוגמאות רבות להלימה זו.
- ב. קיים שימוש בולט ומוכח בתכני מאמרים 8 ו-9 של המערערת, אשר ממצאיהם ומסקנותיהם מוצגים בליבת הדיון והמסקנות של מאמר המשיבים, כאשר אין למשיבים כל מעורבות בפיתוחם ובהשגת ממצאיהם ואף אין כל תשתית מחקרית למימוש הלימה זו והגעה למסקנות מקבילות.
- ג. ההתפתחות המחקרית, גיבוש התאוריה ובניית גוף הידע בתחום הנחקר הוא לא עניין איזוטרי המסתכם בכ-7 מראיינים בלבד, אלא תוצר של מאמץ מדעי מתמשך, המבוסס על מחקרי שדה בארגונים גלובליים וחברות רב לאומיות, הפועלים ברחבי העולם, שנעשה לאורך שנים על ידי המערערת.
- ד. המשיבים ניכסו משאבי ידע ללא מעורבות ותשתית מחקרית. בולטת העובדה כי המחקר המשמש כבסיס למאמר המשיבים, לא הגיע לבשלות המאפשרת הצגת ממצאים ומסקנות מתוקפים. בצורה תמוהה, ממצאיו מצויים בהלימה גדולה ורחבה לממצאיה ומסקנותיה של המערערת בפרסומיה, המתבססים על תשתית מחקרית בינלאומית רחבה ומוכחת.
- ה. לסיכום קובע המומחה כי בהתחשב בכלל המסקנות שהוצגו ניתן לקבוע כמסקנה כללית, שנמצאה הלימה מובהקת (ההדגשה במקור – י.ש), בין תוכן מאמר המשיבים לבין התכנים והפיתוחים המחקריים המתוארים בהרחבה והעמקה במקורות המערערת. מתוך כך, קבע כי מתגבשת הערכתו כי קיים, לכאורה, הליך של הפרת זכויות יוצרים.
65. מחוות הדעת של המומחה ד"ר דניאל בורחב (נספח 5, ת/10), המתמחה בתחום האיכות והאמינות, עלו, בין היתר, הממצאים הבאים:
- א. נמצאו ליקויים באמינות מאמר המשיבים מבחינת שיטת המחקר והקשר בין נתוני השדה לבין המסקנות והתובנות המוצגות בו.
- ב. קיים דמיון והלימה בין המושגים, התוצאות והמסקנות המובעים במאמר המשיבים לבין מקביליהם במקורות המערערת. לעניין זה צורפו טבלאות בהן הוצגו דוגמאות המדגימות את השימוש שעשו המשיבים במקורות המערערת כבסיס לממצאים ולמסקנות של מאמרם ונספחים בהם נערך ניתוח השוואתי.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

04 פברואר 2026

ע"א 8326-05-25

66. מחוות הדעת של גב' אהובה גסנר (נספח 5, ת/12), מתרגמת ועורכת לשונית של ספרות אקדמית עולה, בין היתר, כי:
- א. נמצאה הלימה בין רמת ההגדרה והתמצות הרעיוני המוצג כממצא, לבין פרקים רחבים ומקיפים בעבודת הדוקטורט, בספר ובמאמרים של המערערת. בטבלה שמצורפת מפרטת המומחית את ממצאי ההשוואה בין מאמר המשיבים לבין המקורות של המערערת.
- ב. הממצאים של המאמר מהווים סיכום מתומצת של פרקים שלמים מתוך עבודתיה של המערערת לכדי פסקה קצרה.
- ג. קיימת עמימות ביחס לשדה הנחקר וזהות המראיינים.
67. בנסיבות אלה, ניתוח חוות הדעת על ידי בית משפט קמא, באמצעות בחינת דוגמאות ספורות והתעלמות מעשרות דוגמאות נוספות, המצביעות על הלימה בין מאמר המשיבים למקורותיה של המערערת, אינו ממצה ואין בו די כדי להגיע למסקנה כי לא הייתה בעניינם הפרה של זכויות יוצרים.
68. בהקשר זה יציין, כי אין לזקוף לחובת המערערים את העובדה כי הפנו בסיכומיהם לדוגמאות בודדות מתוך חוות הדעת, שכן מטבע הדברים, לאור מגבלת העמודים, לא ניתן להתייחס לכל הדוגמאות. לחוות הדעת מצורפות טבלאות המפרטות נקודות דימיון בין מאמר המשיבים לבין מקורות המערערת וניתן היה להיעזר בהן על מנת לערוך דיון ממצה יותר בעניין.
69. משנה תוקף לאמור הוא, כאשר עולה מחוות הדעת כי ההתפתחות המחקרית וגיבוש התאוריה במקרה זה, אינם יכולים להיות פרי של מחקר המסתכם במספר מועט של מחאיינים (כפי שנעשה במאמר המשיבים) ובפרק זמן קצר, אלא הם תוצר של מאמץ מדעי מתמשך, המבוסס על מחקרי שדה, כפי שנעשה על ידי המערערת (ראו לעניין זה גם חוות דעתה של ד"ר נעה אלון, מומחית בתחום המחקר האיכותני – נספח 5, ת/11). עובדה זו עמדה לנגד עיני בית משפט קמא, שקבע כי היא יכולה להיות רלוונטית אילו היו נמצאות מספר נקודות דימיון ביחס לרכיבים מוגנים, והיה צריך להכריע האם מקורן במחקר עצמאי או בהעתקה (סעיף 35 לפסק הדין). כאמור, בית משפט קמא לא בחן באופן מקיף את חוות הדעת ואת מכלול הדוגמאות המובאות בהן, ולא ניתן לשלול כי לו הדבר היה נעשה, הייתה לעובדה זו משקל בהכרעתו.
70. לכך מצטרפת גם קביעת בית משפט קמא כי טענת המשיבים לפיה הטיטה של מאמרם, בנוסח קרוב מאוד לנוסח הסופי, הועברה על ידי המשיבה 1 למשיבים 2 ו-3 ביום 21.5.21 (כלומר לפני מועד העברת מאמרים 8 ו-9 של המערערת לידי המשיבה 2), לא הוכחה. המומחים מתייחסים לעניין זה בחוות דעתם וגורסים כי לאחר בחינת ציר הזמן, למשיבה 2,

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

04 פברואר 2026

ע"א 8326-05-25

1 כעורכת טכנית, הייתה נגישות למאמרים 8 ו-9 טרם פרסומם, דבר שאפשר למשיבים לנכס
2 את הממצאים והמסקנות במאמרי המערערת (ראו עמ' 38 לחוות הדעת של ד"ר וקנין ועמ'
3 18 לחוות הדעת של ד"ר דניאל בברוב). בית משפט קמא לא מצא כי יש בכך כדי לשנות את
4 מסקנתו, בהיעדר הוכחה, לכאורה, של נקודות דמיון ברכיבים מוגנים. אולם, ככל שלאחר
5 שיערך דיון ממצה שיערך בחוות הדעת ימצא כי קיימות נקודות דמיון, כאמור, יש להניח כי
6 לעובדה זו יינתן משקל.

7 71. אף ביחס לדוגמאות שכן נבחנו על ידי בית משפט קמא, לגביהן קבע כי הן בגדר רעיון ולא
8 דרך ביטוי מוגנת, סברו המומחים מטעם המערערים אחרת. חוות הדעת שלהם לא נסתרו
9 על ידי חוות דעת נגדית והם לא נחקרו על חוות דעתם, ולכן קיימת חזקה לאמיתות תוכן.
10 72. בשים לב כי המדובר במאמרים אקדמיים בנושא מקצועי שאינו בגדר ידיעה שיפוטית, טוב
11 היה עושה בית משפט קמא לו היה מפעיל סמכותו לפי תקנה 88(א) לתקנות סדר הדין
12 האזרחי, תשע"ט-2018, ולכל הפחות ממנה מומחה ניטרלי מטעמו, שיחווה דעתו בעניין זה.
13 הדבר לא נעשה, על אף שהנושא עלה בפני בית משפט קמא, ולמרות שמכתבי הטענות
14 עולה כי הצדדים לא התנגדו למינוי מומחה ניטרלי (למעט בשלב הדיון בבקשה לסעד הזמני).
15
16

התוצאה

17 73. לאור האמור לעיל, הגם שמדובר בפסק דין מקיף ומפורט, נראה כי לא נערך בו הדיון הנדרש
18 בחוות דעת המומחים מטעם התובעים, שכאמור, עמדו לבדן, מבלי שהמשיבים העמידו אותן
19 במבחן החקירה הנגדית ובמשמעות הנובעת מכך.

20 74. על כן, מתקבל הערעור. באופן בו פסק דינו של בית המשפט קמא בטל והתיק מוחזר לבית
21 משפט קמא, לשם בחינת חומר הראיות ובכללן חוות דעת המומחים כראוי וגיבוש מסקנתו,
22 בהתאם לשיקול דעתו ותבונתו.

23 75. על מנת לייעל את הדיון ומבלי שתשתמע חלילה התערבות בשיקול דעתו של בית המשפט
24 קמא, מוצע כי בית משפט קמא ימנה מומחה ניטרלי מטעמו, שיחווה את דעתו בעניין, ויסייע
25 בגיבוש המסקנה המתבקשת.

26 76. המשיבים יישאו בהוצאות המערערים בסך של 20,000 ₪.
27 77. הפקדון שהפקידו המערערים יושב להם, באמצעות בא כוחם.

28
29 ניתן היום, י"ז שבט תשפ"ו, 04 פברואר 2026, בהעדר הצדדים.
30

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

04 פברואר 2026

ע"א 8326-05-25

יעקב שפסר

יעקב שפסר, שופט בכיר

1

2

